

Sculpturen abstract als muziek

Met de *Belvédère Suite* componeerde Herbert Nouwens een beelden-tentoonstelling bij het museum bij Heerenveen. Zijn sculpturen zijn net zo abstract als muziek: vol gevoelens, die niet altijd makkelijk onder woorden te brengen zijn.

ILLAND PIETERSMA

‘Waar vraagt die plek om?’, stelt beeldhouwer Herbert Nouwens, terwijl

hij rondkijkt over het terrein voor Museum Belvédère in Oranjewoud. Dat is uitgestreker dan je in eerste instantie denkt. „Hier heb je toch wel wat van formaat nodig.” Daarom staat er bijvoorbeeld helemaal aan het begin van het terrein een hoge kolom van glimmend roestvrijstaal en in het midden een enorme ‘toren’, die hoog afsteekt tegen het platte museumgebouw daarachter. „Maar een compositie van beelden is meer dan even wat verticale dingetjes in een horizontaal landschap neerzetten.”

We bevinden ons aan de rand van de parkeerplaats, waar een van de nieuwe sculpturen staat die Herbert Nouwens (Oegstgeest, 1954) speciaal voor deze tentoonstelling gemaakt heeft. *Poort van Belvédère* heet het drie meter hoge beeld van roestbruin staal. De kunstenaar uit Slochteren vertelt dat hij aanvankelijk bezig was met een veel hoger, fragiel werk. „Maar dat zou hier, tussen de bomen, niet tot zijn recht komen. Dus heb ik het weer gesloopt en de onderdelen in twee groepen tussen stevige H-balken gemonteerd. Nu is een soort poort ontstaan met zichtlijnen naar andere beelden”, wijst Nouwens op het onderlinge verband.

VERDEDIGINGSWERKEN

Waarom was er eerst dat idee van dat hoge, fragiele beeld? Nouwens stukt even. „Omdat voor een beeld niet alleen de plek belangrijk is, maar ook wat in mij leeft. Ik dacht dat ik nooit oorlog zou meemaken. Maar ik zie de spanningen in de wereld toenemen, zoals in Oekraïne en Gaza. De wereld is nu niet-stabiël, zeg maar. Fragiel. Kwetsbaar. Ik probeer in een beeld te leggen wat ik ervaar en hoe ik mij voel. Soms lukt dat niet meteen, zoals hier gebeurd is. Of beter: het beeld vertelt mij dat het anders moet. Zo ben je als kunstenaar voortdurend in gesprek met het beeld en met het landschap.”

Nouwens gebruikt vaak afgedankt staal, dat hij vindt bij sloopbedrijven en op scheepswerken. Zulk metaal heeft al een geschiede-

Herbert Nouwens bij de *Poort van Belvédère* bij Museum Belvédère in Oranjewoud. FOTO'S: RENS HOUYENGA

nis in zich en de huid zit vol leven. Zo staan er langs een pad vier sculpturen, die twintig jaar geleden al in weer en wind (en storm en springtij) op het strand bij Wijk aan Zee stonden. De buitenkant van zo'n beeld bestaat bijvoorbeeld uit de bulbsteven van een zeeschip, die door een aanvaring helemaal verkreukeld is. „Kun je nagaan, wat voor krachten daarmee gepaard gaan. Dat zijn vele tonnen die op elkaar inwerken”, wijst Nouwens op het dikke staal, dat nu prachtig geplooid is. De scheepshuid rust telkens op een kruis van dikke H-balken. Die driepoten lijken wel verdedigingswerken. „Niet voor niets staan deze beelden aan de oostkant van het terrein...”, zegt Nouwens, de oorlog aan de grens van Europa indachtig.

Hij praat hier ook even in alge-

Tentoonstellingen

- **Herbert Nouwens - *Belvédère Suite*** T/m 22 september 24/7 buiten te zien bij Museum Belvédère, Oranje Nassaulaan 12, Heerenveen; en ook kabinet in museum (open di-zo 10-17 uur)
- **Satelliettentoonstelling Atelier Herbert Nouwens, Hoofdweg 246, Slochteren.** Open zondag 23 juni vanaf 14 uur, daarna op afspraak (06-48853755)
- **12 tuinbeelden bij Huis Ter Hansouwe te Peize.** Uitsluitend op afspraak (06-30174324)

Nouwens: „Voor een beeld is niet alleen de plek belangrijk, maar ook wat in mij leeft.”

mene termen over zijn werk; dat hij zich er van bewust werd dat zijn beelden vaak vol contrasten zitten, zoals hier de scheepshuid, die als een lap over de stevige kruisen gedrapeerd lijkt. Of een geometrische toren, waar organische elementen in hangen; open en gesloten; hard en zacht; dag en nacht... „Kennelijk zoek ik altijd naar die spanning tussen tegenstellingen.”

IRRITANT GEWEEKLAAG

We lopen naar een gigantische cilinder met een soort gaaspatroon. „Ik denk dat het een zeef geweest is voor bijvoorbeeld zand of pulp. Het karakter van open-en-toch-gesloten sprak mij aan. Ik was vorig jaar bezig voor een expositie in Brussel, met het klimaat en het milieu als thema. Eerst zag ik in die rechtopstaande cilinder een soort prullenmand, waar ik gekreukeld rvs als een soort proppen in zou hangen. Maar dat werd me toch wat te anekdotisch. Toen heb ik de cilinder neergelegd en daar dan eerst maar die rvs-proppen achter elkaar ingehangen met sjarbanden. De volgende dag begint die ellendige oorlog tussen Hamas en Israël. Toen wist ik het...” - en Nouwens geeft een harde douw tegen zo'n stuk rvs, met een luide knal als gevolg, die nog lang in de rvs-stukken door-‘klegt’ - „... dit is Gaza. Dit verschrikkelijke geluid. Als er wat wind staat, kan het irritant lang doorgaan. Dit beeld klopt zo. Hier moet ik niets meer aan doen. Zelfs de knaloranje sjarbanden, die ik anders misschien zou vervangen door mooie staaldraden, moeten blijven.”

Het Gaza-beeld is niet in Brussel terechtgekomen, maar staat nu bij

Belvédère, onder de titel *Lamento*.

Naast de actualiteit is Nouwens ook geïnspireerd door muziek, zowel klassiek als ook jazz. „De meerstemmigheid van Bach, bijvoorbeeld. Maar ook het spontane van pure improvisatie. Ik heb concerten van jazzmusici bijgewoond, waarbij ik dacht dat ze uitgeschreven muziek speelden. Ik kon niet geloven, dat ze alles ter plekke op dat moment bedachten, en toch zo goed en gelijk met elkaar speelden.”

Nouwens spreekt over zijn eigen kunstwerken waarbij hij, in gesprek zijnde, ook stevast improviseert om tot oplossingen te komen. „Muziek en kunst zijn voor mij vergelijkbare vormen van expressie. Je voelt er veel bij, wat je niet altijd onder woorden kunt brengen.”

Een geplooid stuk staal. Nouwens gebruikt afgedankt materiaal voor zijn sculpturen.